

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej, členiek senátu JUDr. Marianny Reiffovej a JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD., v právnej veci navrhovateľky **H. F.**, obyvateľky v B., Z. ul. č. X., proti odporkyňi **Sociálnej poisťovni v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, o výšku predčasného starobného dôchodku, na odvolanie odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 3. apríla 2007, č. k. 5 Sd/520/2005-19, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 3. apríla 2007, č.k. 5 Sd/520/2005-19, **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom právo na náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva.**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 3. apríla 2007, č.k. 5 Sd/520/2005-19, zrušil rozhodnutie odporkyne zo 17. októbra 2005 číslo X., ktorým odporkyňa podľa § 293d zákona č. 461/2003 Z.z. zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) priznala navrhovateľke s účinnosťou od 14.júla 2005 predčasný starobný dôchodok vo výške 6672 Sk mesačne, zvýšený podľa § 293e zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 244/2005 Z.z. od 14. júla 2005 na sumu 7 262 Sk mesačne pričom osobný mzdový bod navrhovateľky vypočítala z obdobia rokov 1994 až 2004.

Vo včas podanom odvolaní odporkyňa žiadala rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť a napadnuté rozhodnutie potvrdiť, lebo podľa jej názoru sa súd prvého stupňa riadil nesprávnym právnym názorom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu odporkyne nemožno vyhovieť.

Podľa § 63 ods. 7 veta prvá zákona o sociálnom poistení (aj v znení účinnom do 1. júla 2005) rozhodujúce obdobie na zistenie priemerného osobného mzdového bodu sú kalendárne roky pred rokom, v ktorom boli splnené podmienky nároku na dôchodkovú dávku, s výnimkou kalendárnych rokov pred 1. januárom 1984, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 67 ods. 1 zákona o sociálnom poistení poistenec, ktorý nie je sporiteľ podľa osobitného predpisu, má nárok na predčasný starobný dôchodok, ak ku dňu, od ktorého žiada o jeho priznanie bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov, chýbajú mu najviac dva roky do dovŕšenia dôchodkového veku a suma predčasného starobného dôchodku je vyššia ako 1,2-násobku sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu podľa osobitného predpisu.

V zmysle § 109 ods.1 veta prvá a ods. 2 zákona o sociálnom poistení nárok na dôchodkovú dávku (ďalej len "dávka") vzniká odo dňa splnenia podmienok ustanovených týmto zákonom, ak tento zákon neustanovuje inak.

Nárok na výplatu dávky vzniká splnením podmienok ustanovených týmto zákonom na vznik nároku na dávku, splnením podmienok nároku na jej výplatu a podaním žiadosti o priznanie alebo vyplácanie dávky.

Podľa § 293d zákona o sociálnom poistení na dôchodkové dávky právoplatne priznané do 30. júna 2005 a na dôchodkové dávky, o ktorých konanie začaté pred 1. júlom 2005 nebolo právoplatne skončené do 30. júna 2005, sa § 63 v znení účinnom od 1. júla 2005 nepoužije.

Zo spisov vyplýva, že navrhovateľka podala žiadosť o predčasný starobný dôchodok 13. júla 2005. Podaním žiadosti o túto dávku sa začalo konanie o dávke a na posúdenie vzniku nároku na túto dávku a jej výšku sa vzťahovali právne predpisy, platné v čase začatia konania o dávke, pokiaľ zákon neustanovoval inak.

Právnym predpisom, podľa ktorého sa posudzoval vznik nároku navrhovateľky na predčasný starobný dôchodok bolo ustanovenie § 67 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, ktoré rovnakým spôsobom upravovalo podmienky pre vznik nároku na predčasný starobný dôchodok pred 1. júlom 2005 aj po tomto dni. Na rozhodovanie o nároku navrhovateľky sa však vzťahoval právny predpis, účinný v čase vzniku nároku na dávku, pokiaľ novší právny predpis neurčoval inak.

Hoci v § 293d zákona o sociálnom poistení bola obsiahnutá odlišná právna úprava, vzťahovala sa len na tie prípady, v ktorých konanie o dávke už bolo začaté pred 1. júlom 2005 a nebolo do 30. júna 2005 právoplatne skončené. Na konania, začaté po 1. júli 2005 sa však odlišná právna úprava výpočtu osobného mzdového bodu podľa § 63 v znení účinnom do 1. júla 2005 vzťahuje, preto bola odporkyňa povinná pri výpočte osobného mzdového bodu navrhovateľky postupovať podľa § 63 zákona o sociálnom poistení aj vtedy, ak navrhovateľka požiadala o priznanie uvedeného dôchodku s účinnosťou od 9. februára 2005, ale ak sa tak stalo až žiadosťou, podanou po 1. júli 2005.

Navrhovateľke vznikol nárok na predčasný starobný dôchodok 9. februára 2005, lebo v uvedený deň splnila podmienky nároku na túto dávku, uvedené v zákone.

Pre posúdenie nároku na dôchodok navrhovateľky na predčasný starobný dôchodok sú rozhodujúce právne predpisy, účinné v čase splnenia podmienok pre vznik nároku na túto dávku, a to aj s prihliadnutím na skutočnosť, že navrhovateľka žiadala o priznanie nároku na predčasný starobný dôchodok až po 1. júli 2005, ak podmienky pre jeho priznanie splnila 9. februára 2005 ale žiadosť o dávku podala až 13. júla 2005.

Zhodne s právnym názorom odporkyne aj odvolací súd zastáva stanovisko, že použitie § 63 zákona o sociálnom poistení v znení, účinnom od 1. júla 2005 nie je podmienené okamihom vzniku nároku na dávku, ale je podmienené skutočnosťou, či dávke bolo právoplatne rozhodnuté do 1. júla 2005, alebo či sa konanie o dávke začalo pred týmto dňom.

V danej veci teda 9. februára 2005 navrhovateľka splnila podmienky nároku na predčasný starobný dôchodok podľa § 67 zákona o sociálnom poistení, ale žiadosť o túto dávku podala až po 1. júli 2005, preto sa vzhľadom na odlišnú právnu úpravu, uvedenú v § 263d zákona o sociálnom poistení jej osobný mzdový bod a následne výška dávky vypočíta z rozhodujúceho obdobia rokov 1984 až 2004 tak, ako to predpokladá citované zákonné ustanovenie.

Ak by podmienky nároku boli splnené po 30. júni 2005 priemerný osobný mzdový bod by sa navrhovateľke vypočítal z rozhodujúceho obdobia najmenej dvadsiatich dvoch kalendárnych pred vznikom nároku na dávku rovnako, ako v prípadoch, v ktorých žiadateľ o dávku splnil podmienky pre vznik nároku na dávku už pred 1. júlom 2005, ale žiadosť o dôchodok bola podaná až po tomto dni.

Hmotnoprávna zásada posudzovania nároku na dôchodkovú dávku a jej výšku podľa právnej úpravy, platnej v čase vzniku nároku na dôchodkovú dávku bola prelomená zmením § 293d zákona o sociálnom poistení, ktorý pre výpočet výšky dôchodku (na ktorý vznikol nárok do 1. júla 2005 ale konanie o dávku bolo začaté podaním žiadosti až po tomto dni) ustanovil odlišné podmienky, ako pre výpočet výšky dôchodku, na ktorý vznikol nárok pred týmto dňom, ale o ktorom sa konanie rovnako začalo pred týmto dňom aj vtedy, ak ešte do 1. júla 2005 nebolo právoplatne skončené (aj keď s vecnou správnosťou takéhoto riešenia možno polemizovať).

Nemožno preto vytýkať súdu prvého stupňa, keď napadnutým rozsudkom zrušil rozhodnutie odporkyne zo 17. októbra 2005 číslo X. a vec jej vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Odvolačný súd preto rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 3. apríla 2007, č.k. 5 Sd/520/2005-19, podľa § 219 OSP v spojení s § 246c OSP potvrdil.

Náhradu trov odvolacieho konania súd účastníkom nepriznal, lebo odporkyňa nebola v odvolacom konaní úspešná a navrhovateľke trovy v odvolacom konaní nevznikli.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný ďalší opravný prostriedok.

V Bratislave 26. februára 2009

JUDr. Elena Závadská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Mária Kráľová